

Slovak international scientific journal

№38, 2020

Slovak international scientific journal

VOL.1

The journal has a certificate of registration at the International Centre in Paris – ISSN 5782-5319.

The frequency of publication – 12 times per year.

Reception of articles in the journal – on the daily basis.

The output of journal is monthly scheduled.

Languages: all articles are published in the language of writing by the author.

The format of the journal is A4, coated paper, matte laminated cover.

Articles published in the journal have the status of international publication.

The Editorial Board of the journal:

Editor in chief – Boleslav Motko, Comenius University in Bratislava, Faculty of Management

The secretary of the journal – Milica Kovacova, The Pan-European University, Faculty of Informatics

- Lucia Janicka – Slovak University of Technology in Bratislava
- Stanislav Čerňák – The Plant Production Research Center Piešťany
- Miroslav Výtisk – Slovak University of Agriculture Nitra
- Dušan Igaz – Slovak University of Agriculture
- Terézia Mészárossová – Matej Bel University
- Peter Masaryk – University of Rzeszów
- Filip Kocisov – Institute of Political Science
- Andrej Bujalski – Technical University of Košice
- Jaroslav Kovac – University of SS. Cyril and Methodius in Trnava
- Paweł Miklo – Technical University Bratislava
- Jozef Molnár – The Slovak University of Technology in Bratislava
- Tomajko Milaslavski – Slovak University of Agriculture
- Natália Jurková – Univerzita Komenského v Bratislave
- Jan Adamczyk – Institute of state and law AS CR
- Boris Belier – Univerzita Komenského v Bratislave
- Stefan Fišan – Comenius University
- Terézia Majercakova – Central European University

1000 copies

Slovak international scientific journal

Partizanska, 1248/2

Bratislava, Slovakia 811 03

email: info@sis-journal.com

site: <http://sis-journal.com>

CONTENT

BOTANY

Kylyshbayeva Zh.,

Yusupbayev Zh., Kylyshbayeva G.,

Senkebaeva A., Asylbekova B.

RESEARCH OF THE MAIN FACTORS OF GROWTH-

DEVELOPMENT AND MATURATION OF COTTON..... 3

CHEMISTRY

Faizulayev N., Akmalaiuly K., Karjavov A.

HETEROGENEO-CATALYTIC SYNTHESIS OF VINYL

CHLORIDE.....11

Bagaturia L., Barnova N., Magradze G.

THERMOANALYTIC RESEARCH METHOD TO REVEAL

THE MECHANISM OF JOINT ACTIVATION OF A

MIXTURE OF COPPER – SULFIDE AND MANGANESE

CONCENTRATES.....14

CONSTRUCTION AND ARCHITECTURE

Tymofieiev M., Shamrina G., Khokhriakova D.

THERMAL PERFORMANCE OF ASSEMBLED SYSTEMS

OF EXTERIOR WALL USING CEMENT BOARDS KNAUF

AQUAPANEL® OUTDOOR19

GENETICS AND BIOTECHNOLOGY

Dmitruk I.

INFLUENCE OF PHYTASE IS ON INDEXES OF

THEPRODUCTIVITY TO THE SAPLING/PL OF CATTLE .27

HISTORY

Yurkevych H.

CHARACTERISTIC PERSONALITY OF THE CHIEF IN THE

HISTORY OF PSYCHOLOGY34

MATERIALS SCIENCE AND MECHANICS OF MACHINES

Ivanov A., Skorokhod S., Abashkin I.

STUDY OF THE DESIGN OF THE HOLDER FOR DOUBLE-

SIDED NEEDLES FOR VACUUM BLOOD SAMPLING

FROM A POLYMER MATERIAL38

MATHEMATICS

Dubchak V., Manzhos E.

SETTING CONDITIONS FOR AN EFFECTIVE COVERING

OF A CIRCLE AREA BY THE EQUILATERAL TRIANGLE

AREA WITH A COMMON CENTER41

PHILOSOPHY

Gao W.

THE INNOVATIVE SOCIETY OF JAPAN: CULTURAL

PRECONDITIONS AND STRATEGIES OF

ORINATION46

POLITICAL SCIENCES

Bader A.

REPRESSIONS AS A TYPE OF INTERNATIONAL

POLITICAL ARMED VIOLENCE51

POLITICAL SCIENCES

РЕПРЕСІЇ ЯК РІЗНОВИД ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ЗБРОЙНОГО НАСИЛЛЯ

Бадер А.В.

кандидат історичних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту історії, міжнародних відносин і соціально-політичних наук ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ

REPRESSIONS AS A TYPE OF INTERNATIONAL POLITICAL ARMED VIOLENCE

Bader A.

Candidate of History Science, Docent, Director of the Educational-Scientific Institute of History, International Relations and Socio-Political Sciences, GI "Luhansk Taras Shevchenko National University", Starobelsk

Анотація

Виявлено, що єдиним видом внутрішньополітичного збройного насилля, яке застосовується з ініціативи державних структур є репресії. Доведено залежність між можливістю застосування репресій та формою політичного режиму. З'ясовано, що у демократичних державах репресії як елемент реалізації влади повністю відсутні. Виявлено, що у авторитарних політичних системах репресії використовуються виключно з політичною метою. Встановлено, що репресії за тоталітарного режиму є невід'ємним елементом функціонування держави, використовуються у всіх сферах, до їх реалізації залучається цивільне населення.

Abstract

It is revealed that the only type of domestic violence that is used by state structures on the initiative is repression. The relationship between the possibility of repression and the form of political regime has been proved. It has been found out that in democratic states repression as an element of the exercise of power is completely absent. Authoritarian political systems have been found to be used solely for political purposes. It has been established that repression under a totalitarian regime is an integral part of the functioning of the state, is used in all spheres, and civilians are involved in its implementation.

Ключові слова: збройне насилля, репресії, форма політичного режиму, силові структури.

Keywords: armed violence, repression, form of political regime, power structures.

Після розпаду біполярної системи міжнародних відносин на карті світу з'явилась значна кількість держав, у яких демократичні режими знаходяться в транзитарному стані. Однією з особливостей таких країн є те, що силові структури мають досвід репресивного впливу на населення, натомість, механізми громадського контролю за силовими структурами повноцінно не функціонують. Виходячи із зазначеного, слід констатувати високу вірогідність використання репресій задля досягнення політичних цілей у пострадянських країнах. Вважаємо актуальною проблему теоретичного осмислення такого негативного феномену як репресії. Окрім того, викликає науковий інтерес вивчення практики застосування та механізму запобігання вказаного виду збройного насилля за різних політичних режимів.

Визначаючи місце репресій серед інших видів внутрішньополітичного збройного насилля зазначимо, що це єдиний вид, який передбачає застосування сили органами влади, а не боротьбу частини населення (більшої або меншої) з представниками державних структур. У вказаному контексті підкреслимо, що однією із сутнісних ознак феномену збройного насилля є те, що воно виступає частиною більш широкого явища політичного насилля. Від-

повідно, всі форми застосування зброї, що спрямовані на підтримку режиму законності та правопорядку виходять за межі заявленої теми. Ми свідомі того, що грань між забезпеченням громадського спокою та усуненням політичних опонентів за допомогою силових структур є досить часто розмитою. Однак, проблема стоїть у іншій теоретичній площині. Ми припускаємо, що застосування внутрішнього збройного насилля з ініціативи владних структур залежить від політичного режиму, а кваліфікувати його можна як репресії. Міжнародні фахівці визначають указане явище як використання збройних сил урядовими структурами проти неорганізованих цивільних осіб [1, с. 126].

Розповсюджена сьогодні класифікація політичних режимів склалась у другій половині ХХ ст., а основною кваліфікаційною характеристикою тут виступає принцип відповідності суспільної практики засадам демократії. Відповідно, до вказаного підходу виділяють дві основні форми політичного режиму – демократичний та антидемократичний, останній, своєю чергою, поділяється на тоталітарний та авторитарний [2, с. 65].

У державах з демократичними політичними режимами функціонують ряд механізмів, що виключають можливість застосування владними структурами репресій. Теоретично, необхідність

функціонування зазначених запобіжників закладено у теорії народного суверенітету, основу якої сформував Ж-Ж. Руссо. Відповідно до вказаної концепції громадянське суспільство незалежне від влади, що повинна виконувати його волю [3, с. 195 – 200]. У демократичних державах громадяни беруть участь у формуванні кадрового складу силових структур. Прикладом можна вважати безпосереднє обрання шерифів, а також вплив через механізми представницької демократії на призначення цивільних міністрів оборони та МВС [4, с. 37]. До аналізованих запобіжників слід також додати реальні можливості контролю за роботою механізму держави, що реалізується через діяльність незалежних ЗМІ, громадських організацій, мітингів та інших видів прямої демократії [5, с. 73].

Унеможливленню застосування репресії в державах з демократичним режимом і те, що силові структури не беруть жодної участі у політичній боротьбі, а функціонують в інтересах всього суспільства. Для правової демократичної держави автономність силових структур є неприйнятною, вони підпорядковуються урядові, однак їх використання чітко обумовлене законодавством. Мінімізація можливостей втручання силовиків у політичне життя, та особливо процес боротьби за владу, реалізується за допомогою існування прямої заборони політичним силам використовувати силові підрозділи та створювати власні. Разом з тим застосовуються правові обмеження, що унеможливають перетворення силових структур з інструмента реалізації загальнодержавної політики в інструмент здійснення політики правлячої партії [6, с. 209 – 210].

За авторитарного режиму відкриваються широкі можливості застосування репресій. Зокрема, кардинально змінюється роль силових структур, які активно втручаються у сферу політики, здатні виходити на політичну арену як самостійна політична сила, можуть функціонувати і діяти як знаряддя та інструмент насильства в руках певних політичних угруповань. Окрім того, за умови політичної кризи у авторитарних державах висока вірогідність здійснення військового перевороту та встановлення військової диктатури, що, як правило, супроводжується репресіями проти опонентів. Тобто відбувається трансформація ролі силових структур з об'єкта в активного суб'єкта політичного життя.

На наш погляд слід додати, що, не дивлячись на реальні можливості застосування репресій, політична роль силових структур за авторитарного режиму не завжди є негативною. Вони можуть носити демократичну орієнтованість, виступати патріотичними, миротворчими, консолідуючими суспільство силами, що стримують міжнаціональні сутички, громадянські війни, зміцнюють цілісність держави [7, с. 106].

Сучасні дослідники сходяться на думці, що політична нестабільність, загострення суперечностей у середині суспільства, виникнення конфліктів, що створюють загрозу національним інтересам, суверенітету й територіальній цілісності держави є, як

правило, причиною активізації та втручання силових структур, у першу чергу, армії, в державне управління. Зокрема було встановлено, що за умови втрати урядом контролю над політичною ситуацією вірогідність втручання силових структур суттєво зростає. Більш того, у вказаних умовах силовики зазвичай упевнені, що саме вони є тією структурою, що здатна запобігти хаосу та відстояти національні інтереси силовими методами. Слід додати, що активізації силових структур у політичному процесі також сприяє відсутність демократичних традицій у їх діяльності, низька політична культура, надання переваги репресивним засобам вирішення конфліктів [6, с. 208].

На думку В. Смоляннюка на практиці розповсюджено декілька варіантів застосування бойового потенціалу силових структур. По-перше, вони можуть вийти із під контроль уряду та здійснити військовий переворот. По-друге, можуть використовуватись окремими політичними силами для тиску на уряд. По-третє, можуть діяти як механізм захисту нелегітимної влади (за таких умов керівництво країни через репресії, застосовані силовиками, дисциплінує і тримає у покорі громадян). По-четверте, бойові підрозділи можуть використовуватись як інструмент придушення масових заворушень та покарання через репресії їх організаторів [7, с. 108].

Однак зазначимо, що характерною особливістю авторитарного режиму є, з одного боку, перетворення силових структур на ключового суб'єкта політики, з іншого – зародження громадянського суспільства. Так, населення у вказаних умовах дійсно здобуває деякий досвід самостійної неконтрольованої діяльності, з'являються різноманітні громадські організації, що діють автономно від влади, проте, сфера політики залишається контрольованою. Відповідно, у державах з авторитарним режимом репресії є механізмом підпорядкування та контролю саме політичних процесів. Економічна, культурна, побутова сфери містять ознаки самостійності, а репресії тут застосовуються лише у тих випадках, коли з'являється пряма загроза політичному пануванню.

Провідною умовою функціонування політичної системи тоталітарного типу є жорсткий, поліцейський контроль за населенням, реалізований за допомогою репресій. У науковій літературі описано декілька моделей застосування апарату насилля у тоталітарних державах. Частина дослідників виділяє дві такі моделі – «комуністичну» та «фашистську». Прикладом першої можна вважати функціонування політичних систем СРСР, КНР та країн «соціалістичного табору». У вказаних державах силові структури були повністю підпорядковані цивільній партійній номенклатурі, діяли як об'єкт партійного панування, а їх керівники, за найменшої непокори, і самі піддавались репресіям. Типовим прикладом другої моделі є Німеччина та Італія у 1930-х – 1940-х рр. Характерною особливістю «фашистської» моделі є органічне функціонування апарату насилля, і як об'єкту реалізації політичної влади, на який розповсюджувала вплив правляча

партійна еліта, і одночасно як її частковий суб'єкт [6, с. 207].

Інша частина дослідників виділяє три моделі – «партійно-тоталітарну», «напіввійськово-тоталітарну», «військово-тоталітарну», щоправда принципово, вказана класифікація не суперечить зазначеній вище. «Партійно-тоталітарна» конструкція (сталінський режим) передбачає повне підпорядкування силових структур суб'єктам партійної влади [7, с. 106]. За «напіввійськово-тоталітарної» конструкції (гітлерівський режим) управління здійснюється політичною елітою, яка або становить елемент силових структур, або найбільш потужний механізм впливу на них [8, с. 42]. Нарешті, «військово-тоталітарна» конструкція пов'язана із повним усуненням від влади правлячої партії та реалізацію силовими структурами монопольного панування. Як приклад можна назвати Бразилію, Грецію, Чилі після Другої світової війни [7, с. 106].

Однак, не залежно від конструкції тоталітарного режиму бідь-який вплив громадян на функціонування силових структур відсутній. Зазначене надає можливості застосування репресій проти власного народу, вони, своєю чергою, є механізмом забезпечення контролю та повного підкорення населення. Окрім того, у тоталітарних державах розповсюдженою практикою є залучення громадян до карально-репресивної діяльності. Зокрема, елементом соціального життя стають доноси на співгромадян, добровольчі народні дружини, групи для боротьби з крадіями та спекулянтами тощо. Задля посилення ефекту населення втягується у масову, контрольовану та примусову демонстрацію підтримки влади, у тому числі, й силових структур.

Таким чином, репресії є єдиним видом внутрішньополітичного збройного насилля, що передбачає їхнє застосування з ініціативи владних структур. На наш погляд, прослідковується чітка залежність між можливістю застосування у політичному процесі репресій та формою політичного режиму. У

демократичних державах указаний елемент реалізації влади повністю відсутній, оскільки тут реалізується принцип недопущення силовиків до політичного процесу та громадський контроль за їх діяльністю. У авторитарних політичних системах репресії використовуються, виключно з політичною метою та допускається часткова автономія громадян у економічній, культурній та побутових сферах. За тоталітарного режиму репресії є невід'ємним елементом функціонування держави, вони використовуються у всіх сферах, а до їх реалізації залучається і цивільне населення.

Список літератури

1. СІПРІ 2015: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека / Стокгольмський міжнарод. ін-т дослідж. миру; Український центр екон. і політичних дослідж. імені Олександра Разумкова. – К.: Заповіт, 2016. – 688 с.
2. Словничок юридичних термінів / Уклад. В. П. Марчук. – К.: МАУП, 2003. – 128 с.
3. Руссо Ж. Ж. Об общественном договоре. Трактаты / Пер. с фр. – М.: «КАНОН-пресс», 1998. – 416 с.
4. Гриненко О. І., Денежкін М. М. Проблеми формування цивільно-військових відносин в Україні // Наука і оборона. – 2002. – № 2. – С. 36–40.
5. Требін М. П. Армія та суспільство: соціально-філософський аналіз взаємодії в умовах трансформації: Монографія. – Харків: Видавничий Дім «Інжек», 2004. – 404 с.
6. Ільницька І. В. Армія і політика: моделі взаємодії в умовах різних політичних режимів / У. В. Ільницька // Вісник Національного університету «Львів. Політехніка». – 2008. – № 612. – С. 205–211.
7. Політологія: Підручник для курсантів вищих військових навчальних закладів Збройних сил України // За заг. ред. В. Ф. Смолянюка. – 1-ше вид., – Вінниця: Нова книга, 2002. – 446 с.
8. Черемісіна Н. Цивільний контроль над воєнною організацією держави // Нова політика. – 2002. – №2. – С.42–45.

№38, 2020
Slovak international scientific journal

VOL.1

The journal has a certificate of registration at the International Centre in Paris – ISSN 5782-5319.

The frequency of publication – 12 times per year.

Reception of articles in the journal – on the daily basis.

The output of journal is monthly scheduled.

Languages: all articles are published in the language of writing by the author.

The format of the journal is A4, coated paper, matte laminated cover.

Articles published in the journal have the status of international publication.

The Editorial Board of the journal:

Editor in chief – Boleslav Motko, Comenius University in Bratislava, Faculty of Management

The secretary of the journal – Milica Kovacova, The Pan-European University, Faculty of Informatics

- Lucia Janicka – Slovak University of Technology in Bratislava
- Stanislav Čerňák – The Plant Production Research Center Piešťany
- Miroslav Výtisk – Slovak University of Agriculture Nitra
- Dušan Igaz – Slovak University of Agriculture
- Terézia Mészárosová – Matej Bel University
- Peter Masaryk – University of Rzeszów
- Filip Kocisov – Institute of Political Science
- Andrej Bujalski – Technical University of Košice
- Jaroslav Kovac – University of SS. Cyril and Methodius in Trnava
- Paweł Miklo – Technical University Bratislava
- Jozef Molnár – The Slovak University of Technology in Bratislava
- Tomajko Milaslavski – Slovak University of Agriculture
- Natália Jurková – Univerzita Komenského v Bratislave
- Jan Adamczyk – Institute of state and law AS CR
- Boris Belier – Univerzita Komenského v Bratislave
- Štefan Fišan – Comenius University
- Terézia Majercakova – Central European University

1000 copies

Slovak international scientific journal

Partizanska, 1248/2

Bratislava, Slovakia 811 03

email: info@sis-journal.com

site: <http://sis-journal.com>